

Bemerkung. Eine der oben erwähnten ähnliche Erscheinung beobachtete ich nur ein einzigesmal an einer Nachtigall, (*Erithacus luscini* L.), am Beginne der Zugzeit, an einem frühmorgens, also wahrscheinlich in der vorangehenden Nacht ange- langtem Exemplare. Fast der ganze Körper dieses Exemplares war mit einem Luftpolster umgeben. Diese ausserordentliche Aufblähung glaubte ich damals — vor etwa 33 Jahren — als eine pathologische Erscheinung deuten zu müssen, nämlich als das Aufplatzen der Luftsäcke und liess ich deshalb den Vogel sofort frei in der Hoffnung, dass derselbe unter natürlichen Lebensbedingungen eher geheilt werden kann, als in der Gefangenschaft.

TITUS CSÖRGEY.

Magyarország az 1925-iki luxembourgi madárvédelmi kongresszuson.

Mint a nemzetek békülékenységének egyik örvendetes jele, jött létre 1925. április 13—16-ika közt hosszú szünet után az első nemzetközi madártani és madárvédelmi kongresszus, amelyet a francia, belga és luxembourgi madárvédő-egyesületek rendeztek és amelyen 20 nemzet részvételét sikerült biztosítani. Különös elismeréssel kell megemlítenünk, hogy amikor a magyar földművelésügyi miniszteriumnak nem volt módjában a kiküldendő szakemberek költségeinek fedezése, a kongresszus vezetősége maga fordult Debrecen városához és a református Kollégiumhoz, hogy azok anyagi támogatása tegye lehetővé Magyarországnak a kongresszuson való részvételét.

Igy sikerült végre dr. NAGY JENŐ debreceni ref. kollégiumi tanárnak kimenetelét biztosítani. Minthogy továbbá SZOMJAS GUSZTÁV nemzetgy. képviselő, a Madártani Intézet levelező tagja saját költségén vállalkozott a kiutazásra, kettőn képviselheték Magyarországot és terjesztették elő a Madártani Intézet 2 javaslatát és 14 szaktanulmányát is.

A kongresszuson 38 előadás volt bejelentve, még pedig 19 német, 17 francia és 2 angol nyelvű. Magyarország 5 német nyelvű előadással szerepelt.

A dr. NAGY JENŐ által a plenáris gyűlésen beterjesztett CHERNEL—CSÖRGEY-féle javaslat, amely alább következik, az 1902-iki párisi madárvédelmi egyezmény módosítását ajánlja a CHERNEL-féle tervezet alapján. A másik magyar javaslat pedig egy új madárvédelmi törvénytervezet volt (l. Aquila 1920 p. 7—15.), szintén CHERNEL ISTVÁN-tól, az oly korán elhalt kiváló ornithologustól.

Javaslat

az 1925. IV. 13—16. napjain Luxembourgban tartandó nemzetközi madárvédelmi kongresszushoz :

1. Felhivandók az összes európai államok kormányai, hogy a CHERNEL-féle tervezetben foglalt elvek szerint alkossák meg madárvédelmi törvényeiket, minden állam saját madárfajaihoz, azok gazdasági jelen-

tőségéhez képest módosítva, de a nemzetközi érdekek, így első sorban a vonuló madarak védelmének figyelembe vételével.

2. Felhivandó minden európai állam, hogy vadászati, halászati és mezőrendőri törvényét revideálja és az új madárvédelmi törvénnyel összhangba hozza.

3. Felhivandó minden európai állam, hogy jelentse ki készségét természetvédelmi törvény megalkotására.

Minden egyes európai állam, amely ehhez a 3 ponthoz hozzájárul, tartozik magát képviseltetni — tudományos szakemberek és szakértő közigazgatási tisztviselő által — azon a nemzetközi értekezleten, amelyet a szükséges megbeszélések és összeegyeztetések létesítése érdekében 3 éven belül valamely európai állam fővárosában fog összehívni az ezen a kongresszuson megválasztandó Nemzetközi Bizottság. Ebben a bizottságban képviselve lesz minden a jelen kongresszuson képviselt állam, de felszólítandó minden egyes többi európai állam is, hogy képviselőjét ebbe a Bizottságba delegálja.

A Bizottság elnöke és titkára, esetleg még egy tag, akik a közvetlen érintkezés könnyebbége érdekében egy városban lakjanak, alkotják a végrehajtó-bizottságot, amely fentartja az összeköttetést a tagokkal, gondoskodik az államok meghívásáról, a fenti indítványok közléséről és általában a fent ajánlott Madár- és Természetvédelmi Kongresszus előkészítéséről.

Amennyiben pedig a végrehajtó-bizottság nehézségekbe ütköznék, az illető megegyezések terén áthidalhatlan ellentéteket észlelne, ez esetben gondolni lehetne e kérdésnek a Népszövetség döntésére való bízására.

CSÖRGEY TITUS.

Ugy e 2, magyar részről jövő, valamint Svájcnak dr. HESS A. által beterjesztett hasonló javaslatát a kongresszus alapos vita tárgyává tette és végül úgy döntött, hogy a *módosítást szükségesnek tartja* és ennek keresztülvitelével a Nemzetközi Madárvédelmi Bizottságot bizza meg.

Dr. NAGY JENŐ a javaslatok ismertetésén kívül 2 előadást tartott, még pedig az „Egykori és jelenlegi dunamenti madártelepekről“ és „A Hortobágyról, mint áttelelő helyről és madárvonulási központról“. SZOMJAS GUSZTÁV „A vetési varjak mezőgazdasági jelentőségéről“ tartott előadást, amely annyival is inkább érdekelte a nyugati országokat, mert ott a vetési varjú-kérdés szintén állandó vita tárgya és a francia CHAPPELLIER is e tárgyról értekezett, a franciaországi viszonyokat ismertetve.

Hálával kell megemlékeznünk végül a kongresszus fáradhatlan titkárának, MORBACH JEAN-nak irányunkban való sokszorosan nyilvánított előzékenységéről, amelynek betetőzéseképen a kongresszusi jelentésben közreadott magyar cikkek előállítási költségei alól is mentesített bennünket.

Ungarn auf dem Vogelschutz-Kongress zu Luxemburg im Jahre 1925.

Als ein erfreuliches Zeichen der Wiederversöhnung der Völker kam in der Zeit von 13-ten bis 16-ten April 1925. nach langer Pause der erste internationale Kongress für Vogelschutz und Vogelkunde zu Stande, welchen die Vogelschutz Vereine von Frankreich, Belgien und Luxemburg veranstalteten und an welchen 20 Staaten teilnahmen. Besonders hervorzuheben ist das Vorgehen der Kongress-Leitung, welche sich an die Leitung der Stadt Debreczen und an das dort befindliche reformierte Kollegium wendete, damit durch dessen materielle Unterstützung Ungarns Teilnahme am Kongresse ermöglicht werde, nachdem das Kgl. Ung. Ackerbau-Ministerium keine Deckung hatte für die Spesen, welche die Entsendung eines Delegierten des Kgl. Ung. Ornith. Institutes verursacht hätten.

Auf diese Weise gelang es dann die Beteiligung von Dr. EUGEN NAGY, Oberlehrer des ref. Kollegs in Debreczen zu ermöglichen. Indem GUSZTAV SZOMJAS Abgeordneter der Nationalversammlung und korrespondierender Mitglied des Kgl. Ung. Ornith. Institutes auf eigene Spesen am Kongresse teilnahm, war Ungarn durch zwei Teilnehmer vertreten, die dann dem Kongresse die beiden Anträge des Institutes und auch 14 Fachstudien vorlegten.

Zum Kongresse waren 38 Vorträge gemeldet und zwar 19 in deutscher, 17 in französischer und 2 in englischer Sprache. Ungarn war mit 5 deutschen Vorträgen vertreten.

Der von Dr. EUGEN NAGY in der Plenar Sitzung unterbreitete CHERNEL-CsÖRGEY'sche Antrag — welche nachstehend folgt — empfiehlt eine Abänderung der Vogelschutz Konvention in Paris vom Jahre 1902 auf Grund eines Elaborates von CHERNEL. Der andere ungarische Antrag betref einen Entwurf eines neuen Vogelschutz-Gesetzes ebenfalls von STEPHAN CHERNEL dem so früh verstorbenen bedeutenden ungarischen Ornithologen.

Antrag

des Kgl. Ungarischen Ornithologischen Institutes zu Budapest an den Internationalen Vogelschutz-Congress vom 13—16. April 1925 zu Luxemburg — bezüglich der Regelung des Internationalen Vogelschutzes.

1. Die am 19. März 1902 in Paris angenommene „Konvention über den Schutz der für die Landwirtschaft nützlichen Vögel“ (Convention pour la protection des oiseaux utiles a l'agriculture) ist im Sinne des beiliegenden Entwurfes A. von STEPHAN v. CHERNEL den Ansprüchen der Neuzeit entsprechend abzuändern.

2. Die Regierungen sämtlicher europäischen Staaten sind aufzufordern ihre Vogelschutzgesetze im Sinne des CHERNEL'schen Entwurfes und des ebenfalls beiliegenden Entwurfes für das neue Vogelschutzgesetz in Ungarn *B.* neu zu verfassen — jeder Staat für seine speziellen Vogelarten und landwirtschaftlichen Interessen entsprechend modifiziert, jedoch die Interessen des internationalen Vogelschutzes, namentlich des Schutzes der Zugvögel im weitesten Ausmasse berücksichtigend.

3. Die Regierungen sämtlicher europäischen Staaten sind aufzufordern ihre Jagd- Fischerei und landwirtschaftlichen-Polizei-Gesetze mit dem neuen Vogelschutzgesetze in Einklang zu bringen.

4. Sämtliche europäischen Staaten sind aufzufordern ihre Bereitwilligkeit zu äussern ein Naturschutzgesetz zu schaffen.

5. Jeder Staat, welcher die vorangehenden 4 Punkte annimmt, ist verpflichtet sich mit fertigen Vogel- und Naturschutzgesetzentwürfen durch wissenschaftliche Fachmänner und fachkundige Verwaltungsbeamte an der Internationalen Konferenz für Vogel- und Naturschutz zu beteiligen, welche in der Hauptstadt eines europäischen Staates binnen mindestens 3 Jahren stattfinden soll behufs der notwendigen Besprechungen und endgültigen Fassung der Vereinbarungen.

6. Diese Internationale Konferenz wird einberufen von einem Komitee, welches von dem derzeit tagenden Kongresse in Luxemburg gewählt wird.

7. In dieses Komitee sind Vertreter sämtlicher hier vertretener Staaten aufzunehmen, es sind aber auch alle anderen nichtanwesende europäischen Staaten aufzufordern ihre Vertreter für dieses Komitee zu delegieren.

8. Der Präsident und Sekretär dieses Komitees, welche so zu wählen sind, dass sie in einer Stadt wohnen, bilden das Exekutiv-Komitee, welches die Verbindung mit den übrigen Mitgliedern aufrechterhält, dieselben von allem informiert und sich von allen informieren lässt, die entsprechenden Aufforderungen an die Regierungen absendet und alles mögliche zu einer erfolgreichen Tagung der einzuberufenden Internationalen Konferenz für Vogel- und Naturschutz vorbereitet.

9. Sollten sich Schwierigkeiten bezüglich des Exekutiv-Komitees ergeben, unüberbrückbare Gegensätze in den zu treffenden Vereinbarungen, so kann erwogen werden diese Frage dem Völkerbunde zur Entscheidung vorzulegen.

TITUS CSÖRGEY.

Sowohl die beiden Anträge Ungarns, als auch ein ähnlicher, von Dr. A. HESS unterbreiteter Antrag der Schweiz wurde vom Kongresse gründlich diskutiert und die Entscheidung dahin gefällt, *das die Abänderung der Konvention notwendig ist* und wurde mit der Durchführung die Internationale Vogelschutz-Kommission betraut.

Dr. EUGEN NAGY hielt ausserdem zwei Vorträge; einen „Über die einstigen und jetzigen Vogelkolonien entlang der Donau“, den anderen „Über das Hortobágy als Winterquartier und Vogelzugs-Zentrum.“ GUSTAV SZOMJAS hielt einen Vortrag „Über die landwirtschaftliche Bedeutung der Saatkrähen“, welcher die Fachmänner des Westens umsomehr interessierte, als die Krähenfrage auch dort im Vordergrund des Interesses steht und besonders auch CHAPELLIER gerade diese Frage behandelte und die Verhältnisse in Frankreich besprach.

Vielen Dank schulden wir noch dem unermüdlichen Sekretär des Kongresses JEAN MORBACH für die vielfachen Beweise seiner Zuvorkommenheit, ganz besonders dafür, dass er die unentgeltliche Publikation der ungarischen Arbeiten im Kongressberichte ermöglichte.

A cseh-szlovák állam csatlakozása az 1902-ik madár-védelmi egyezményhez.

A m. kir. Külügyminiszternek 75.816—1925. július 24. sz. a. a m. kir. Földmívelési Ministerhez intézett átirata szerint a cseh-szlovák kormány — élve a mezőgazdaságra hasznos madarak védelmére alkotott 1902. évi március hó 19-iki egyezmény 13. cikkében foglalt felhatalmazással — a fenti egyezményhez a cseh-szlovák párisi követnek a francia köztársasági elnökhöz intézett jegyzéke értelmében csatlakozott.

Beitritt des Tschecho-Slovakischen Staates zur Internationalen Vogelschutz Konvention vom Jahre 1902.

Laut einer Zuschrift der Kgl. Ung. Aussen-Ministeriums No. 75.816. 1925. vom 24. Juli 1925. an das Kgl. Ung. Ackerbau-Ministerium ist der Tschecho-Slovakische Staat auf Grund des 13-ten Artikles der Internationalen Vogelschutz-Konvention vom 19. März 1902 in Paris beigetreten und liess diesen Akt durch einen akkreditierten Gesandten dem Präsidenten Frankreichs mitteilen.